

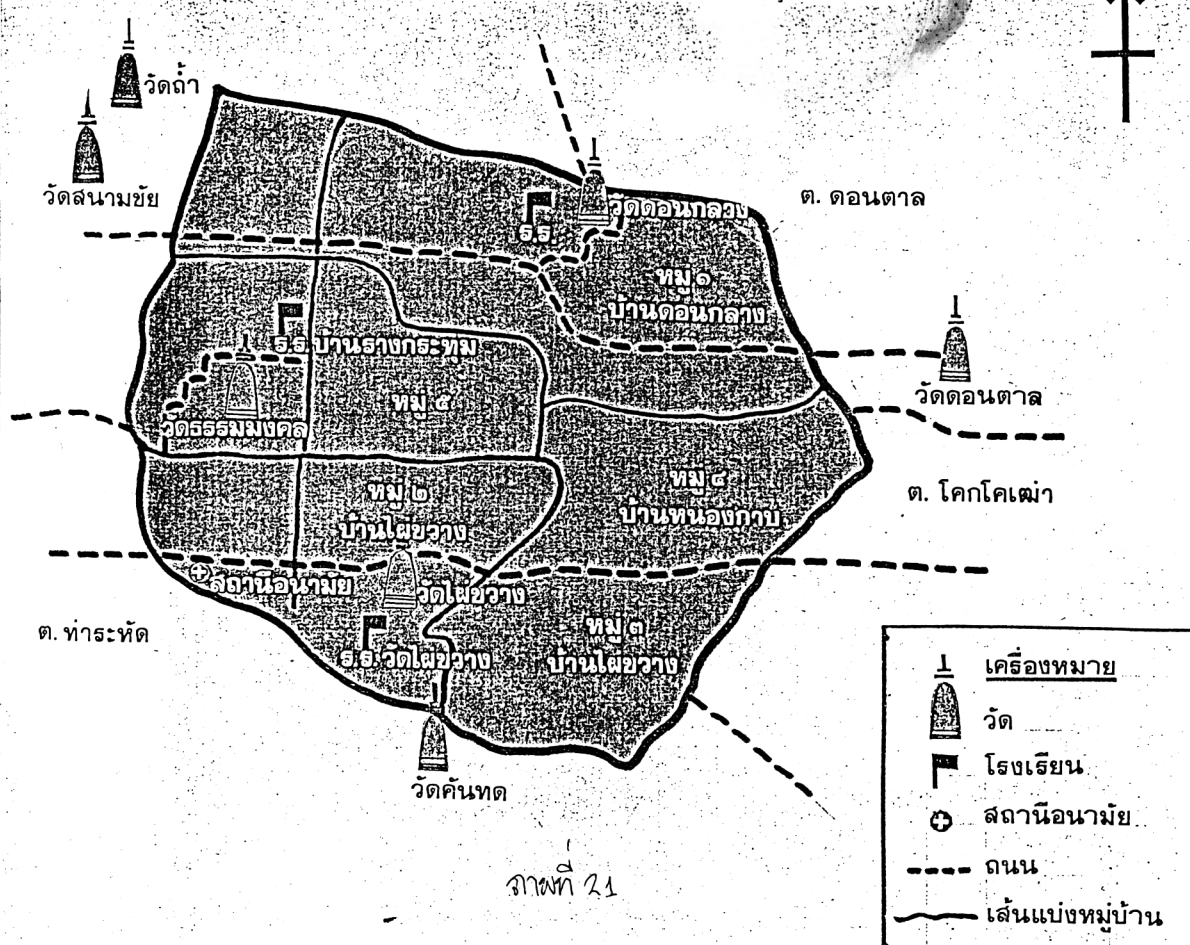
ข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

แหล่งข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยเรื่องอุตสาหกรรมการผลิตข้าวเม่าซึ่งเป็นอุตสาหกรรมในครอบครัวประเภทอาหารที่แปรรูปมาจากข้าวเปลือก ได้สนใจที่จะศึกษาเพื่อให้ทราบถึงกรรมวิธีการผลิตและต้นทุนการผลิตเป็นแนวทางสำคัญเพื่อเป็นแนวทางการวิเคราะห์ให้ทราบถึงเรื่องอื่น ๆ ด้วย เช่น รายได้ การตลาด การจ้างงานและเทคโนโลยีในการผลิต จึงได้ทำการศึกษาข้อมูลตัวอย่างจากผู้ผลิตในหมู่บ้านตอนกลาง ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นหลักในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล โดยได้เลือกข้อมูลตัวอย่างผู้ผลิตข้าวเม่าในหมู่บ้าน หมู่ที่ 1, 2 และ 3 ตำบลบ้านไร่ข้าวเหนียว อำเภอตาเนินสะตวง จังหวัดราชบุรี และผู้ผลิตข้าวเม่าในหมู่บ้าน ตำบลบ้านยาง อำเภอเส้าไห้ จังหวัดสระบุรี เป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์และเปรียบเทียบในเรื่องการตลาดและเทคโนโลยีในการผลิต

สภาพโดยทั่วไปของการผลิตและเหตุผลที่ทำการเลือกข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ เนื่องจากการผลิตในจังหวัดสุพรรณบุรี มีการผลิตข้าวเม่าเฉพาะที่หมู่บ้านตอนกลาง ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมืองแต่เพียงแห่งเดียว สภาพทั่วไปมีการใช้อุปกรณ์ในการผลิตที่ค่อนข้างล้าสมัย แต่เนื่องจากแต่ละครอบครัวลงทุนการผลิตโดยการลงทุนด้วยตัวเองไม่ใช้การรับจ้างผลิต มีพ่อค้าคนกลางเข้ามาขายวัตถุดิบ เช่น ข้าวเปลือก เชื้อเพลิง มีการซื้อขายผลผลิตให้พ่อค้าคนกลางและมีการนำสินค้าไปขายยังตลาดในตัวเมือง ในขณะที่การผลิตโดยทั่วไปในจังหวัดราชบุรีและสระบุรีเป็นการผลิตแบบรับจ้างคือ มีนายทุนโรงงานลงทุนวัตถุดิบ เช่น ข้าวเปลือกและเชื้อเพลิงในการผลิตให้เมื่อนายทุนนำสินค้าไปขายได้แล้ว จึงจะแบ่งปันผลตอบแทนให้แก่ผู้ผลิต และมีเครื่องมืออุปกรณ์ในการผลิตที่สะอาดและทันสมัยกว่าการผลิตในหมู่บ้านตอนกลาง นอกจากนี้ การผลิตข้าวเม่าในหมู่บ้านตอนกลางเป็นการผลิตตลอดช่วงฤดูการผลิต คือการผลิตข้าวเม่าโดยทั่วไปจะผลิตกันเฉพาะฤดูสำหรับในหมู่บ้านตอนกลางจะผลิตในฤดูหนาวด้วย คือระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ฉะนั้นจึงได้เลือกข้อมูลตัวอย่างจากหมู่บ้านตอนกลาง เป็นหลักในการวิเคราะห์ เพราะพอที่จะทำให้ทราบ

แผนที่แสดงขอบเขต ต.ไผ่ขวาง อ.เมือง สุพรรณบุรี

	เครื่องหมาย
	วัด
	โรงเรียน
	สถานีอนามัย
	ถนน
	เส้นแบ่งหมู่บ้าน

ภาพที่ 21

17130669

ข้อมูลได้ครบวงจรการผลิต ตลอด 1 ปี ได้อย่างต่อเนื่องมากกว่าการผลิตในแหล่งอื่น ๆ

วิธีการสำรวจข้อมูลตัวอย่าง ได้ทำการเลือกข้อมูลตัวอย่างเพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ทำการออกแบบสอบถามเพื่อสัมภาษณ์ผู้ผลิตข้าวเม่าในหมู่บ้านตอนกลาง ตำบลไม้ขวาง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 30 ตัวอย่าง โดยได้ทำการสุ่มตัวอย่างที่จะสัมภาษณ์ด้วยวิธีสุ่มลากรายชื่อหัวหน้าครอบครัวจากจำนวนครอบครัวที่ทำการผลิตข้าวเม่าในหมู่บ้านทั้งหมด 78 ครอบครัว เพื่อทำการสำรวจเกี่ยวกับสภาพทั่วไปเกี่ยวกับวิธีการผลิต ต้นทุนในการผลิตและรายได้จากการผลิต
2. ได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ผลิตข้าวเม่าจำนวน 3 ราย จากผู้ผลิตในหมู่ที่ 1, 2, 3 ตำบลบ้านไร่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี และจำนวน 3 ราย จากผู้ผลิตในหมู่บ้านตำบลบ้านยาง อำเภอเสนา จังหวัดสระบุรี โดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการผลิต ต้นทุนในการผลิต การตลาดและเทคโนโลยีการผลิต
3. สุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการอาชีพอื่นได้แก่ อาชีพรับจ้างแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นผู้ประกอบการในช่วงเวลาเดียวกับที่มีการผลิตข้าวเม่าจำนวน 7 ตัวอย่างจากทั้งหมดประมาณ 12 ตัวอย่าง เฉพาะในหมู่บ้านตอนกลาง เพื่อสอบถามถึงข้อมูลเกี่ยวกับเวลาในการทำงานและค่าตอบแทนที่ได้รับจากการทำงาน และเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากอาชีพรับจ้างกับรายได้จากการผลิตข้าวเม่า
4. สุ่มตัวอย่างพ่อค้าที่เข้ามารับซื้อข้าวเม่าในหมู่บ้านตอนกลางโดยวิธีเจาะจงจำนวน 4 ราย เพื่อทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณการนำไปขาย ตลาดที่ขายและระดับราคาที่กำหนดในการซื้อขายและพ่อค้าข้าวเปลือกที่นำข้าวเปลือกมาขายในหมู่บ้านตอนกลาง จำนวน ๒ ราย โดยวิธีเจาะจงเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับการซื้อขายข้าวเปลือกและตลาดข้าวเปลือก
5. สอบถามเจ้าของโรงงานการผลิตข้าวเม่าและข้าวพองจำนวน 1 รายในจังหวัดสุพรรณบุรีและเจ้าของโรงงานข้าวพองและข้าวตอก จำนวน 1 ราย ในจังหวัดสระบุรี เพื่อทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับการจ้างงานและปริมาณการผลิตในอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการผลิตข้าวเม่า

ลักษณะโดยทั่วไปของข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ

1. สภาพทั่วไปของหมู่บ้านและการผลิตข้าวเม่า

1.1 หมู่บ้านตอนกลาง ตำบลไม้ขวาง จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

มีการผลิตข้าวเม่าเพียงแหล่งเดียวคือ ที่หมู่บ้านดอนกลาง ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมือง หมู่บ้านดอนกลาง มีประชากรรวมทั้งสิ้น 206 ครอบครัว จำนวนประชากร 1,240 คน มีทางคมนาคมเข้าสู่หมู่บ้าน 1 เส้นทางหลัก 2 เส้นทางรองเป็นทางดินลูกรัง ไม่สะดวกต่อการคมนาคมในฤดูฝนและฤดูแล้ง มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา 1 หลัง มีวัด 1 วัด มีโรงสี 1 โรง มีร้านค้า 2 ร้าน อาชีพหลักของประชากร คือการทำมาโดยมีการทำมาค้าปลีก 2 ครั้ง มีคลองชลประทาน 1 สาย ประชาชนส่วนใหญ่รับถือศาสนาพุทธ มีไฟฟ้าเข้าถึงหมู่บ้านในปี 2520 ไม่มีน้ำประปา แม่ที่ตั้งของหมู่บ้านจะห่างจากเทศบาลเพียง 6 กิโลเมตร แต่ต้องใช้ระยะเวลาเดินทางเข้าถึงหมู่บ้านถึงครึ่งชั่วโมงในฤดูปกติและ 1 ชั่วโมงในฤดูฝน

การผลิตข้าวเม่าในหมู่บ้านดอนกลาง ผู้ผลิตจะลงทุนติดตั้งอุปกรณ์เครื่องมือในการผลิต โดยชาวบ้านลงแรงช่วยเหลือกันไม่มีการจ้างช่างมาติดตั้งเหมือนในจังหวัดราชบุรีและสระบุรี ฉะนั้น อุปกรณ์การผลิตจะค่อนข้างล้าสมัยและใช้ต้นทุนการติดตั้งสูงกว่า ผู้ผลิตแต่ละครอบครัวจะลงทุนในการซื้อวัตถุดิบเอง ไม่มีการรับจ้าง เมื่อผลิตแล้วจะมีพ่อค้าคนกลางเข้ามารับซื้อผลผลิตถึงในหมู่บ้าน มีการนำไปขายด้วยตัวเองไม่มากนัก จำนวนผู้ผลิตมีประมาณ 80 ครอบครัว มีลักษณะการผลิตกระจุกตัวคือทำการผลิตแบบเดียวกันทั้งหมู่บ้าน ช่วงระยะเวลาที่ทำการผลิตมี 2 ช่วง คือ ช่วงแรกในระหว่างฤดูสารท เดือน 9 ถึงเดือน 10 หรือเดือนกันยายนถึงเดือนตุลาคม โดยจะผลิตเฉพาะข้าวเม่าข้าวเหนียว ซึ่งมีการผลิตน้อยมาและผลิตเฉพาะบางครอบครัวเท่านั้น กับช่วงที่สองคือช่วงฤดูหนาวระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ซึ่งจะผลิตเฉพาะข้าวเม่าข้าวเจ้า ได้แก่ ข้าวธรรมดาและข้าวหอมมะลิ ซึ่งมีการผลิตเป็นปริมาณมาก สำหรับการผลิตข้าวเม่าโดยใช้ข้าวหอมเป็นวัตถุดิบเป็นที่นิยมผลิตของชาวบ้านมากเนื่องจากได้ราคาสูง และการผลิตข้าวเม่าชนิดนี้จากหมู่บ้านดอนกลางมีชื่อเสียงในด้านคุณภาพและรสชาติเป็นที่นิยมของตลาดด้วย

1.2 หมู่บ้านในตำบลบ้านไร่ข้าวเหนียว อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

หมู่บ้านที่ทำการผลิตข้าวเม่าในจังหวัดราชบุรีได้แก่ หมู่ที่ 1, 2 และ 3 ในตำบลบ้านไร่ข้าวเหนียว อำเภอดำเนินสะดวก สภาพโดยทั่วไปของหมู่บ้านมีทางคมนาคมเข้าสู่หมู่บ้านได้สะดวกโดยมีทางหลวงตัดผ่านหมู่บ้าน 1 สาย ประชาชนโดยทั่วไปมีอาชีพทำนา รับจ้าง และเลี้ยงสัตว์ประเภทวัว เบ็ด และไก่ มีจำนวนผู้ผลิตรวมกันทั้ง 3 หมู่บ้านประมาณ 100 ครอบครัว ลักษณะการผลิตเป็นการรับจ้างพ่อค้าและนายทุนที่เข้ามาลงทุนให้เป็นนายทุนในหมู่บ้านเป็นส่วนใหญ่ ช่วงระยะเวลาที่ใช้ในการผลิตจะผลิตเฉพาะช่วงเดือน 9 ถึงเดือน 10 หรือเดือนกันยายนถึงเดือน

ตุลาคมผลิตเฉพาะข้าวเม่าข้าวเหนียว

1.3 หมู่บ้านในตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี

สำหรับการผลิตข้าวเม่าในจังหวัดสระบุรีได้ทำการสำรวจข้อมูลจากแหล่งผลิตเฉพาะที่หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านยาง อำเภอเสนาห์ แต่เพียงหมู่บ้านเดียว สภาพโดยทั่วไปของหมู่บ้านคล้ายกับหมู่บ้านในจังหวัดราชบุรี คือมีทางคมนาคมสะดวก ที่ตั้งของหมู่บ้านห่างจากทางหลวงเพียง 1 กิโลเมตร ประชาชนโดยทั่วไปมีอาชีพทำนาและรับจ้าง จำนวนผู้ผลิตมีประมาณ 90 ครอบครัว ลักษณะการผลิตคล้ายกับในจังหวัดสุพรรณบุรีและราชบุรี คือการผลิตกระจุกลงอยู่ในหมู่บ้าน มีรูปแบบการผลิตเหมือนกันทุกครอบครัว และเป็นการผลิตแบบรับจ้าง เช่นเดียวกับในจังหวัดราชบุรีแต่เป็นการรับจ้างผลิตให้กับโรงงานข้าวผลิตข้าวพองและข้าวตอก ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณหมู่บ้านเป็นส่วนใหญ่ มีการผลิตเฉพาะข้าวเม่าข้าวเหนียว ช่วงเวลาการผลิตตรงกับการผลิตในจังหวัดราชบุรี คือ ผลิตเฉพาะฤดูสารท 1 เดือน 9 ถึง 1 เดือน 10 พ้นจากฤดูนี้ไม่มีการผลิตขึ้นมิตยวกัน

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับผู้ผลิต

จากการสำรวจข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ผลิตข้าวเม่าในหมู่บ้านตอนกลาง ได้ทำการสรุปข้อมูล โดยนำเล่นอ์ในรูปตาราง ซึ่งมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องดังนี้

ตารางที่ 1 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่าง จำแนกตามฐานะของผู้ให้สัมภาษณ์

<u>ฐานะของผู้ให้สัมภาษณ์</u>	<u>ร้อยละ</u>
หัวหน้าครอบครัว	76.7
ไม่ใช่หัวหน้าครอบครัว	23.3
รวม	100.0

จากการสัมภาษณ์โดยระบุรายชื่อของหัวหน้าครอบครัวเป็นเป้าหมายในการสัมภาษณ์ พบว่าร้อยละ 76.7 ของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นหัวหน้าครอบครัว ร้อยละ 23.3 เป็นผู้ผลิตที่เกี่ยวข้อง เป็นสมาชิกอยู่ในครอบครัวที่ให้สัมภาษณ์

ตารางที่ 2 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ให้สัมภาษณ์

<u>ระดับการศึกษา</u>	<u>ร้อยละ</u>
ต่ำกว่าประถมศึกษา 4	10.0
ประถมศึกษา 4	80.0
ประถมศึกษา 5-7	6.7
มัธยมศึกษาปีที่ 1-3	<u>3.3</u>
รวม	100.0

เพื่อให้ทราบระดับความรู้พื้นฐานโดยทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งทำการผลิตข้าว แม่พบว่าผู้ให้ผลิตส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 80 ของผู้ให้สัมภาษณ์ มีร้อยละ 10 ที่จบการศึกษาต่ำกว่า ป.4 มีเพียงร้อยละ 6.7 ที่จบการศึกษาระดับ ป.5-7 และมีเพียงร้อยละ 3.3 ที่ได้รับการศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตารางที่ 3 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามอายุของผู้ให้สัมภาษณ์

<u>อายุ</u>	<u>ร้อยละ</u>
20 - 30	10.2
31 - 40	16.6
41 - 50	36.6
51 - มากกว่า	<u>36.6</u>
รวม	100.0

ในการสอบถามอายุของผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่า ผู้ผลิตที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไปมีจำนวนร้อยละ 36.6 ของผู้ให้สัมภาษณ์ อายุระหว่าง 31-40 ปี มีจำนวนร้อยละ 16.6 และระหว่าง 20-30 ปี มีร้อยละ 10.2 ซึ่งถ้ารวมช่วงอายุของผู้ผลิตที่มีอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไปแล้วจะมีถึงร้อยละ 73.2 ของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด ในจำนวนนี้จำแนกเป็นเพศชาย ร้อยละ 90 และเพศหญิงร้อยละ 10 ตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ร้อยละของผู้ให้สัมภาษณ์จำแนกตามเพศ

<u>เพศ</u>	<u>ร้อยละ</u>
ชาย	90.0
หญิง	<u>10.0</u>
รวม	100.0

ตารางที่ 5 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามจำนวนบุตร

<u>จำนวนบุตร (คน)</u>	<u>ร้อยละ</u>
ไม่มี	10.0
1	10.0
2	18.3
3	16.6
4	23.3
5	8.5
6	10.0
7	<u>3.3</u>
รวม	100.0

ตารางที่ 6 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว

<u>จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)</u>	<u>ร้อยละ</u>
ไม่มี	0.0
1	0.0
2	3.3
3	4.0
4	16.6
5	26.6
6	36.6
7	3.3
8	6.3
9	0.0
10	<u>3.3</u>
รวม	100.0

ตารางที่ 7 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามจำนวนคนทำงานในครอบครัว

<u>จำนวนคนทำงานในครอบครัว (คน)</u>	<u>ร้อยละ</u>
ไม่มี	0.0
1	0.0
2	20.0
3	20.0
4	30.0
5	16.7
6	10.0
7	0.0
8	<u>3.3</u>
รวม	100.0

จากตารางที่ 5, 6 และ 7 แสดงร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามจำนวนบุตร
จำนวนสมาชิกและคนทำงานในครอบครัว พบว่า ส่วนใหญ่ของครัวเรือนผู้ให้สัมภาษณ์มีบุตร 4 คน
คือคิดเป็นร้อยละ 23.3 ของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด ครัวเรือนที่มีบุตรมากที่สุดถึง 7 คน มีเพียง
ร้อยละ 3.3 และเมื่อพิจารณาจากจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่อยู่ในแต่ละครัวเรือนตัวอย่างก็พบว่าครอบ
ครัวที่มีจำนวนสมาชิกทั้งหมด 6 คน มีมากที่สุดคือมีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 36.6 ของครัวเรือนผู้ให้
สัมภาษณ์ทั้งหมด รองลงมาคิดเป็นร้อยละ 26.6 มีจำนวนสมาชิก 5 คน และครัวเรือนผู้ให้สัมภาษณ์
ที่มีสมาชิกลดน้อยที่สุดจำนวน 2 คน มีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 3.3 ของครัวเรือนผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งเท่ากับ
ร้อยละของครัวเรือนที่มีจำนวนสมาชิกมากที่สุดเป็นจำนวน 10 คน

สำหรับครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามจำนวนคนทำงานในครอบครัวเพื่อจะดูว่าภาวะของ
ครัวเรือนผู้ให้สัมภาษณ์ที่ต่อครอบครัวของตนเป็นเช่นไร พบว่า ร้อยละ 30 ของครัวเรือนผู้ให้
สัมภาษณ์มีผู้ทำงานในครอบครัวจำนวน 4 คน ร้อยละ 20 มีจำนวนคนทำงานในครอบครัว จำนวน
2 และ 3 คนเท่ากัน และครอบครัวที่มีจำนวนคนทำงานมากที่สุดคือ 8 คน มีเพียงร้อยละ 3.3
ของผู้ให้สัมภาษณ์ แสดงให้เห็นว่าโดยเฉลี่ยครอบครัวของผู้ให้สัมภาษณ์มีคนทำงานจำนวน 3 คน
เป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 8 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามลักษณะอาชีพหลัก

<u>อาชีพหลัก</u>	<u>ร้อยละ</u>
ทำนา	86.7
รับจ้าง	<u>13.3</u>
รวม	100.0

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ร้อยละ 86.7 มีอาชีพหลักคือการทำนา มีเพียงส่วนน้อยคิดเป็น
ร้อยละ 13.3 ที่มีอาชีพหลักในการรับจ้าง ซึ่งได้แก่การรับจ้างเกี่ยวข้าว ทำนาและการรับจ้าง
อื่น ๆ นอกหมู่บ้าน

ตารางที่ 9 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามระดับรายได้ที่ได้จากอาชีพหลัก

<u>ระดับรายได้จากอาชีพหลัก</u> (บาทต่อปี)	<u>ร้อยละ</u>
ต่ำกว่า - 10,000	3.3
10,001 - 20,000	16.6
20,001 - 30,000	13.3
30,001 - 40,000	13.3
40,001 - 50,000	3.6
50,001 - 60,000	16.6
60,001 - 70,000	0.0
70,001 - 80,000	20.0
80,001 - 90,000	10.0
90,001 - 100,000	0.0
มากกว่า 100,001	<u>3.3</u>
รวม	100.0

ในที่นี้ รายได้จากอาชีพหลักหมายถึง ผลตอบแทนรวมที่ได้รับจากการประกอบอาชีพใด ๆ ที่ก่อให้เกิดค่าตอบแทนต่อเนื่องตลอดปี ยกเว้นรายได้จากการผลิตข้าวเม่า อาชีพหลักหมายถึงอาชีพที่ใช้เวลาในการประกอบกรอย่างต่อเนื่องตลอดปี

จากตารางที่ 9 จะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่ของครัวเรือนตัวอย่างจะมีรายได้จากอาชีพหลักอยู่ในช่วง 70,001 - 80,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 20 ในขณะที่ครอบครัวที่มีรายได้ระดับ 10,001 - 20,000 และ 50,001 - 60,000 มีมากคิดเป็นร้อยละ 16.6 โดยครอบครัวที่มีรายได้ระหว่าง 20,001 - 30,000 และ 30,001 - 40,000 มีร้อยละ 13.3 เท่ากัน นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า - 10,000 และมากกว่า 100,001 บาท มีจำนวนคิดเป็นร้อยละ 3.3 เท่ากัน

จากระดับรายได้ดังกล่าวถ้าพิจารณาจากผลการคำนวณหาฟังก์ชันการบริโภคของ

ครอบครัวไทยทั่วประเทศ ในปี 2511-2512 ของ จินตนา เขียวศิริ และเมธี ครองแก้ว^{1/} แล้ว จะพบว่าผู้ที่อยู่นอกเขตเทศบาลในเขตภาคกลาง จะมีระดับรายได้เฉลี่ยต่อหัว เดือนละ 785.59 บาท โดยมีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 5.6 คน ดังนั้นครัวเรือนผู้ผลิตในหมู่บ้านดอนกลางซึ่งจัดว่าอยู่นอกเขตเทศบาลและมีรายได้ระดับต่ำกว่า 10,000 บาท ซึ่งมีเพียงร้อยละ 3.3 ของผู้ให้สัมภาษณ์ ก็นี้ขี้ว่า ส่วนใหญ่ของประชาชนในหมู่บ้านนี้มีระดับความเป็นอยู่ที่ดีพอสมควร

ตารางที่ 10 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามภาระหนี้สิน

<u>ภาระหนี้สิน</u>	<u>ร้อยละ</u>
มี	97.7
ไม่มี	<u>2.3</u>
รวม	100.0

จากตารางที่ 10 และ 11 ในการสอบถามถึงภาระหนี้สินของผู้ให้สัมภาษณ์ ร้อยละ 97.7 ตอบว่ามีภาระหนี้สินซึ่งต้องรับผิดชอบส่วนใหญ่เป็นหนี้สินที่เกิดจากการทำนา คือคิดเป็นร้อยละ 70 ของผู้ให้สัมภาษณ์นอกเหตุผลของการกู้ยืมมาเพื่อมาใช้ในการลงทุนทำนา มีเพียงร้อยละ 2.3 เท่านั้น ที่ไม่มีภาระหนี้สิน สำหรับหนี้สินที่เกิดจากการนำมาลงทุนในการผลิตข้าวเม่า มีเพียงร้อยละ 13.3 ของผู้ให้สัมภาษณ์

^{1/} จินตนา เขียวศิริ และ เมธี ครองแก้ว "การวัดระดับความยากจนในประเทศไทย" วารสารธรรมศาสตร์ 5, 1 (มิถุนายน 2518) : 51.

ตารางที่ 11 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามเหตุผลในการกู้ยืม

<u>เหตุผลที่กู้ยืม*</u>	<u>ร้อยละ</u>
บริโภค	3.3
ทำนา	70.0
ผลิตข้าวเม่า	13.3
ซื้อที่นา	3.3
ซื้ออุปกรณ์การผลิตในการทำนา	20.0
ซ่อมแซมบ้าน	3.3
อื่น ๆ	<u>13.3</u>

*ครัวเรือนตัวอย่างหนึ่ง ๆ อาจให้เหตุผลในการกู้ยืมมากกว่า 1 เหตุผล

สำหรับแหล่งเงินทุนและอัตราดอกเบี้ยที่ต้องรับภาระนั้น จากข้อมูลในตารางที่ 12 พบว่า ผู้ผลิตส่วนใหญ่ยืมจากสถาบันทางการเงินของรัฐบาล ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตร (รทส.) และสหกรณ์การเกษตรโดยกู้ยืมจากรทส. คิดเป็นร้อยละ 40 และกู้ยืมจากสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 43.3 ของผู้ให้สัมภาษณ์ ทั้งนี้ต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 14 ต่อปี นอกจากนี้ ยังมีการกู้ยืมจากแหล่งอื่น ๆ ได้แก่ จากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 20 จากญาติร้อยละ 6.6 และพ่อค้าร้อยละ 3.3 ในการกู้ประเภทหลังนี้ต้องรับภาระดอกเบี้ยถึงร้อยละ 24 ต่อปี โดยร้อยละ 30 ของผู้ให้สัมภาษณ์รับภาระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 24 ร้อยละ 83.3 ของผู้ให้สัมภาษณ์รับภาระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 14

ตารางที่ 12 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามแหล่งเงินทุนและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้

รายการ	ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่าง
<u>แหล่งเงินทุน*</u>	
ธกค.	40
สหกรณ์การเกษตร	43.3
ญาติ	6.6
พ่อค้า	3.3
เพื่อนบ้าน	<u>20.0</u>
<u>อัตราดอกเบี้ยเงินกู้* (%)</u>	
14	83.3
24	<u>30.0</u>

*ครัวเรือนตัวอย่างหนึ่ง ๆ อาจกู้จากแหล่งเงินทุนมากกว่า 1 แห่ง

3. ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตข้าวเม่า

ในการศึกษาต้นทุนการผลิตข้าวเม่ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงรายได้ ซึ่งเป็นผลต่างระหว่างจำนวนเงินลงทุนในต้นทุนรวมกับราคาผลผลิตที่ขายได้ เพื่อให้ทราบถึงกำไรการผลิตโดยเฉลี่ยต่อวันโดยวัดจากจำนวนผลผลิตที่ผลิตได้เปรียบเทียบกับจำนวนชั่วโมงทำงาน และเพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างของค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงินในการประกอบอาชีพการผลิตข้าวเม่ากับอาชีพอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกัน เช่น อาชีพรับจ้าง เพื่อให้ทราบถึงปริมาณข้าวเปลือกที่ใช้ในการผลิตและมูลค่าคิดเป็นเงินที่หมุนเวียนอยู่ในหมู่บ้าน

จากการสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตได้จำแนกประเภทของข้อมูลไว้ในเรื่องเกี่ยวกับการใช้เวลาในการผลิต ปริมาณผลผลิตที่ผลิตได้ระดับราคาข้าวเม่าที่ทำการซื้อขายในแต่ละช่วงของการผลิต ระดับราคาข้าวเปลือกและต้นทุนแปรผันรวมที่ใช้ในการผลิต ดังจะได้กล่าวถึงในรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 13 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามเวลาที่ใช้ในการผลิตข้าวแม่เฉลี่ยต่อวัน

<u>จำนวนชั่วโมงที่ใช้ผลิตข้าวแม่ต่อวัน</u>	<u>ร้อยละ</u>
7	3.4
8	16.6
9	20.0
10	20.0
11	23.3
12	13.3
13	0.0
14	<u>3.4</u>
รวม	100.0

ตารางที่ 14 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามเวลาที่ใช้ในการผลิตข้าวแม่เฉลี่ยต่อเดือน

<u>จำนวนวันที่ใช้ผลิตข้าวแม่ต่อเดือน</u>	<u>ร้อยละ</u>
20	33.4
22	13.3
23	23.3
25	20.0
26	<u>10.0</u>
รวม	100.0

ตารางที่ 15 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามเวลาที่ใช้ในการผลิตข้าวแม่เฉลี่ยต่อปี

จำนวนเดือนที่ใช้ผลิตข้าวแม่ต่อปี	ร้อยละ
2.5	6.6
3	56.7
3.5	0.0
4	36.7
รวม	100.0

จากตารางที่ 13, 14 และ 15 เป็นการจำแนกเป็นร้อยละครัวเรือนตัวอย่างในการใช้เวลาในการผลิตข้าวแม่ซึ่งจากข้อมูลการสำรวจ พบว่า ผู้ผลิตส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 56.7 ใช้เวลาเฉลี่ยที่ตลอดฤดูกาลผลิตประมาณ 3 เดือน มีร้อยละ 36.7 ที่ใช้เวลาในการผลิตตลอดเวลา 4 เดือน คือ ระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ และมีผู้ใช้เวลาในการผลิตน้อยที่สุด 2.5 เดือน เป็นจำนวนร้อยละ 6.6 ของผู้ให้สัมภาษณ์ ในการใช้เวลาทำงานในหนึ่งวันพบว่า ร้อยละ 23.3 ของผู้ผลิตใช้เวลาในการผลิตวันละ 11 ชั่วโมง มีผู้ใช้เวลาในการผลิตเฉลี่ยน้อยที่สุดวันละ 7 ชั่วโมง และมากที่สุดวันละ 14 ชั่วโมงคิดเป็นร้อยละ 3.4 ของผู้ให้สัมภาษณ์ และในการใช้เวลาทำงานตลอดหนึ่งเดือนโดยคิดเป็นจำนวนวันโดยเฉลี่ยที่ใช้พบว่าร้อยละ 33.34 ของผู้ผลิตใช้เวลาเดือนละ 20 วัน และมีผู้ใช้เวลามากที่สุดถึงเดือนละ 26 วัน โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 10 ของผู้ให้สัมภาษณ์

สำหรับการใช้เวลาในการผลิตของผู้ผลิตในจังหวัดราชบุรีและสระบุรี จะทำการผลิตคล้ายคลึงกันคือใช้เวลาตลอดฤดูการระหว่างเดือนกันยายนถึงเดือนตุลาคม ทำการผลิตประมาณ 45 ถึง 60 วัน และใช้เวลาระหว่างวัน วันละประมาณ 12-15 ชั่วโมง โดยเริ่มผลิตตั้งแต่ 1 ถึง 2 นาฬิกาของวันใหม่เป็นต้นไป

ตารางที่ 16 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อวัน

<u>ปริมาณผลผลิตข้าวแม่เฉลี่ยต่อวัน (ถัง)</u>	<u>ร้อยละ</u>
8	10.0
9	13.3
10	20.0
11	13.3
12	10.0
13	16.7
14	6.7
15	3.3
16	<u>6.7</u>
รวม	100.0

จากตารางที่ 16 ในการจำแนกเพื่อให้ทราบว่าครัวเรือนตัวอย่างทำการผลิตข้าวแม่ได้ผลผลิตเป็นปริมาณเท่าใดในหนึ่งวัน พบว่า ร้อยละ 20 ของผู้ผลิตจะผลิตได้วันละ 10 ถัง ร้อยละ 16.7 ผลิตได้เฉลี่ยวันละ 13 ถัง มีเพียงร้อยละ 6.7 ของผู้ผลิตเท่านั้นที่ผลิตได้มากที่สุดถึงวันละ 16 ถัง

ในเรื่องเกี่ยวกับปริมาณผลผลิตเฉลี่ยที่ผลิตได้ในหนึ่งวันนี้ จากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตในจังหวัดราชบุรีพบว่า จะผลิตได้เฉลี่ยวันละ 16-17 ถังข้าวแม่ มีผู้ผลิตได้มากถึงวันละ 20-21 ถังข้าวแม่สำหรับในจังหวัดสระบุรี ซึ่งมีการผลิตเฉพาะข้าวเหนียวเช่นเดียวกับในจังหวัดราชบุรีก็พบว่าการผลิตข้าวเหนียวจะทำได้มากถึงวันละ 21 ถังข้าวเปลือกหรือ 20 ถังข้าวแม่ และโดยเฉลี่ยทั่วไปของผู้ผลิตก็จะทำการผลิตได้วันละ 13-15 ถังข้าวแม่

ตารางที่ 17 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามระดับราคาข้าวเม่าโดยเฉลี่ยต่อถึงที่ขายได้

<u>ระดับราคาข้าวเม่าเฉลี่ยต่อถึง (บาท)</u>	<u>ร้อยละ</u>
80	13.3
80	10.0
85	30.0
88	20.0
90	13.3
93	6.7
95	<u>6.7</u>
รวม	100.0

ตารางที่ 18 การจำแนกเป็นร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามระดับราคาข้าวเม่าต่ำสุดที่ขายได้

<u>ระดับราคาต่ำสุดต่อถึง (บาท)</u>	<u>ร้อยละ</u>
60	13.3
65	20.0
70	56.7
75	3.3
80	<u>6.7</u>
รวม	100.0

ตารางที่ 19 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามระดับราคาข้าวเม่าสูงสุดที่ขายได้

ระดับราคาข้าวเม่าสูงสุดต่อถัง (บาท)	ร้อยละ
90	6.6
95	6.7
100	26.7
105	26.7
110	23.3
120	10.0
รวม	100.0

จากตารางที่ 17, 18 และ 19 เป็นการจำแนกเป็นร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างตามระดับราคาข้าวเม่า โดยเฉลี่ยต่ำสุดและสูงสุด ตามที่ครัวเรือนตัวอย่างได้รับ โดยพบว่า ระดับราคาข้าวเม่าเฉลี่ย สำหรับผู้ขายได้ถึงละ 85 บาท มีร้อยละ 30 ระดับราคา 88 บาท มีผู้ขายได้ร้อยละ 20 และระดับราคาเฉลี่ยสูงสุดถึงละ 95 บาท มีผู้ขายได้คิดเป็นร้อยละ 6.7 ของผู้ให้สัมภาษณ์

สำหรับระดับราคาข้าวเม่าขั้นต่ำ พบว่าส่วนใหญ่ผู้ผลิตจะขายได้ในราคาถึงละ 70 บาท คิดคิดเป็นร้อยละ 56.7 ของผู้ให้สัมภาษณ์ และในระดับราคาต่ำสุดถึงละ 60 บาท มีผู้ขายได้ในระดับราคานี้คิดเป็นร้อยละ 13.3 และระดับราคาถึงละ 80 บาท ซึ่งเป็นราคาขั้นต่ำของระดับขั้นต่ำ มีผู้ขายได้ถึงร้อยละ 6.7 ของผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งมากกว่าระดับราคาถึงละ 75 บาท ซึ่งมีผู้ขายได้ในราคาเพียงร้อยละ 3.3

ในระดับราคาข้าวเม่าขั้นสูงมีผู้ขายได้ในราคาสูงสุดถึงละ 120 บาท เป็นจำนวนร้อยละ 10 ของผู้ให้สัมภาษณ์ และส่วนใหญ่จะขายได้ในราคาถึงละ 100 บาท และ 105 บาท โดยคิดเป็นร้อยละ 26.7 ของผู้ให้สัมภาษณ์เท่านั้น มีเพียงร้อยละ 6.6 ที่ขายได้ในระดับราคา 90 บาท ซึ่งจัดเป็นราคาขั้นต่ำของราคาระดับสูง

สำหรับการซื้อขายข้าวเม่าในจังหวัดราชบุรีและสระบุรีนั้น เนื่องจากเป็นการผลิตแบบรับจ้าง การกำหนดราคาจึงขึ้นอยู่กับนายทุนหรือพ่อค้าที่มาลงทุนให้วิธีการซื้อขายทำโดยการชั่งน้ำหนักผลผลิต โดยจะซื้อขายกันในราคากิโลกรัมละ 7 บาท หรือคิดเทียบเป็นถึงราคาถึงละ 70 บาท

โดยผู้ผลิตจะได้รับผลตอบแทนหลังจากการหักราคาต้นทุนข้าวเปลือกต่อถังแล้ว

ตารางที่ 20 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามระดับราคาข้าวเปลือกเฉลี่ยต่อถังที่ซื้อเป็นวัตถุดิบ

<u>ระดับราคาข้าวเปลือกเฉลี่ยต่อถัง (บาท)</u>	<u>ร้อยละ</u>
36	6.7
37	3.2
38	20.0
39	26.7
40	10.0
41	6.7
42	<u>26.7</u>
รวม	100.0

ตารางที่ 21 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามระดับราคาข้าวเปลือกต่ำสุดที่ซื้อเป็นวัตถุดิบ

<u>ระดับราคาข้าวเปลือกต่ำสุดต่อถัง (บาท)</u>	<u>ร้อยละ</u>
30	10.0
31	3.3
32	26.7
33	0.0
34	3.3
35	3.3
36	10.0
37	3.3
38	<u>40.1</u>
รวม	100.0

ตารางที่ 22 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามระดับราคาข้าวเปลือกสูงสุดซึ่งเป็นวัตถุดิบ

<u>ระดับราคาข้าวเปลือกสูงสุดต่อถัง (บาท)</u>	<u>ร้อยละ</u>
37	3.3
38	3.3
39	0.0
40	13.3
41	0.0
42	6.7
43	0.0
44	0.0
45	<u>73.4</u>
รวม	100.0

ข้อมูลในตารางที่ 20, 21 และ 22 เป็นการจำแนกเป็นร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามระดับราคาข้าวเปลือกที่ครัวเรือนตัวอย่างได้ซื้อเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตข้าวเม่า ข้าวเปลือกเป็นวัตถุดิบที่สำคัญที่สุดในการผลิตข้าวเม่าระดับราคาข้าวเปลือกจึงมีล้นสำคัญในการกำหนดระดับของต้นทุนการผลิตต่อหน่วย ในการสัมภาษณ์ผู้ผลิตไม่ได้จำแนกระดับราคาข้าวเปลือกตามชนิดของข้าว เช่น ข้าวเหนียว ข้าวธรรมดา หรือข้าวหอมมะลิ ทั้งนี้เพราะเป็นรายละเอียดปลีกย่อยซึ่งผู้ผลิตมักจะจำไม่ได้เนื่องจากไม่ได้บันทึกข้อมูลไว้ ประกอบกับการพยายามที่จะให้ผู้ตอบระบุอย่างแน่ชัดถึงระดับราคาของข้าวเปลือกแต่ละชนิดอาจจะทำให้สับสนและได้ข้อมูลที่ผิดพลาดมากยิ่งขึ้น จึงได้สอบถามเฉพาะระดับราคาต่ำสุดและสูงสุดเท่าที่เคยซื้อมา แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยของระดับราคาทั้งสองได้เป็นราคาเฉลี่ยต่อถังดังในตารางที่ 20 และเมื่อได้นำระดับราคาข้าวเปลือกทั้ง 3 ระดับ คือ ระดับราคาเฉลี่ย ระดับต่ำและระดับสูง มาเปรียบเทียบกับระดับราคาตามชนิดของข้าวเปลือกแล้วก็พอจะจัดระดับราคาที่ใกล้เคียงได้ว่า ระดับราคาขั้นต่ำมักจะเป็นราคาข้าวเปลือกเจ้าธรรมดา ระดับราคาเฉลี่ยใกล้เคียงกับราคาข้าวเปลือกข้าวเหนียวและระดับราคาขั้นสูงใกล้เคียงกับราคาข้าวเปลือกหอมมะลิ อย่างไรก็ตาม ในการคำนวณต้นทุนการผลิตก็ได้ใช้ราคาเฉลี่ยรวมของระดับราคาแต่ละระดับเป็นเกณฑ์ในการคำนวณ

จากข้อมูลในตารางที่ 20 พบว่า โดยทั่วไปผู้ผลิตจะซื้อข้าวเปลือกในระดับราคาเฉลี่ยตั้งแต่ 39 และ 42 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.7 เท่ากัน ระดับราคาตั้งแต่ 38 บาท มีผู้ซื้อร้อยละ 20 ระดับราคาต่ำสุดตั้งแต่ 36 บาท มีผู้ซื้อร้อยละ 6.7 เท่ากับระดับราคาตั้งแต่ 41 บาท จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่าผู้ผลิตซื้อข้าวเปลือกในราคาเฉลี่ยได้ใกล้เคียงกันต่างกันในราคาตั้งแต่ 1-2 บาทเท่านั้น

สำหรับระดับราคาข้าวเปลือกขั้นต่ำ ผู้ผลิตส่วนใหญ่จะซื้อในราคาตั้งแต่ 38 บาท ซึ่งเป็นราคาสูงสุดของราคาขั้นต่ำคือผู้ซื้อร้อยละ 40.1 ของผู้ให้สัมภาษณ์ ระดับราคาตั้งแต่ 32 บาท มีผู้ซื้อเป็นจำนวนรองลงมาคิดเป็นร้อยละ 26.7 ระดับราคาขั้นต่ำสุดตั้งแต่ 30 บาท มีผู้ซื้อร้อยละ 10 เท่ากับราคาตั้งแต่ 36 บาท และระดับราคาที่มีผู้ซื้อน้อยที่สุดร้อยละ 3.3 ในราคาตั้งแต่ 31, 34, 35 และ 37 บาท จึงเห็นได้ว่ามีผู้ซื้อเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ซื้อข้าวเปลือกได้ในราคาขั้นต่ำ

ระดับราคาข้าวเปลือกขั้นสูง ส่วนใหญ่จะเป็นราคาข้าวเปลือกหอมมะลิ จากข้อมูลการสำรวจพบว่าข้าวเปลือกในระดับราคาตั้งแต่ 45 บาท หรือถ้าคิดเป็นมูลค่าต่อเกวียนจะมีราคาถึง เกวียนละ 4,500 บาท ซึ่งนับว่าเป็นราคาซื้อขายที่สูงมาก ผู้ผลิตที่ต้องซื้อข้าวเปลือกในราคานี้มากถึงร้อยละ 73.4 ของผู้ให้สัมภาษณ์ ร้อยละ 13.3 ซึ่งเป็นจำนวนรองลงมาจะซื้อในราคาตั้งแต่ 40 บาท มีเพียงจำนวนน้อยที่ซื้อในราคาตั้งแต่ 37 และ 38 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.3 ของผู้ให้สัมภาษณ์ แสดงให้เห็นว่าถ้ามองในด้านตลาดการซื้อขายข้าวเปลือกจากชาวนา ถ้าชาวนาสามารถซื้อขายข้าวเปลือกในระดับราคา 4,000 ถึง 4,500 บาท ได้เช่นนี้ก็ถือว่าอุตสาหกรรมผลิตข้าวเม่า มีส่วนช่วยยกระดับรายได้ของชาวนาผู้ผลิตข้าวและขยายตลาดข้าวเปลือกได้เป็นอย่างดี แต่ถ้าพิจารณาในด้านตลาดวัตถุดิบ สำหรับการผลิตข้าวเม่าผู้ผลิตก็จำเป็นต้องซื้อวัตถุดิบในราคาสูงทำให้ผลกำไรที่ได้รับลดน้อยลงประกอบกัน ถ้าตลาดข้าวเปลือกเป็นตลาดผูกขาดสำหรับผู้ผลิตข้าวเม่าด้วยแล้วพ่อค้าที่ขายข้าวเปลือกก็จะได้รับส่วนแบ่งจากส่วนเกินที่ชาวนาและผู้ผลิตข้าวเม่าควรจะได้รับเป็นจำนวนมาก แต่อย่างไรก็ดี ขอบเขตในอำนาจของผู้ผูกขาดในตลาดข้าวเปลือกก็ไม่มีมากนัก เนื่องจากข้าวเปลือกหอมมะลิมีข้าวเปลือกเจ้าชนิดอื่น ๆ พอที่จะทดแทนได้บ้างแม้จะไม่มากนักก็ตาม

สำหรับระดับราคาซื้อขายข้าวเปลือกในจังหวัดราชบุรี ผู้ผลิตไม่อาจกำหนดราคาข้าวเปลือกได้เองเนื่องจากเป็นการรับจ้างผลิต และลักษณะการซื้อขายก็แตกต่างไปจากการซื้อขายในจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวคือ ซื้อขายเป็นกิโลกรัมราคากิโลกรัมละ 2.70 บาท ซึ่งสอดคล้องกับการขายเป็นกิโลกรัมการซื้อขายข้าวเปลือกในจังหวัดสระบุรีคล้ายกับจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวคือ ซื้อขายเป็นถังในราคาตั้งแต่ประมาณ 30-32 บาท ผู้จ้างผลิตเป็นผู้กำหนดราคาเช่นเดียวกัน

เนื่องจากเป็นการรับจ้างผลิต

ตารางที่ 23 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามต้นทุนแปรผันรวมเฉลี่ย

<u>ต้นทุนแปรผันรวมเฉลี่ย (บาท)</u>	<u>ร้อยละ</u>
3,000 - 4,000	6.7
4,001 - 5,000	26.7
5,001 - 6,000	6.7
6,001 - 7,000	20.0
7,001 - 8,000	13.3
8,001 - 9,000	3.3
9,001 - 10,000	16.7
10,001 - 11,000	3.3
11,001 - 12,000	3.3
รวม	100.0

ต้นทุนแปรผันรวมเฉลี่ยในตารางที่ 23 นี้ เป็นมูลค่าที่คิดเป็นส่วนของต้นทุนแปรผันรวมที่เกิดจากการใช้เกลือ เชื้อเพลิง (ฟืน) น้ำมันเครื่องจักร และค่าซ่อมแซมเครื่องจักร ที่แต่ละครอบครัวต้องใช้จ่ายไปในการผลิตตลอดฤดูกาลหนึ่งโดยไม่รวมต้นทุนข้าวเปลือก เป็นการสอบถามโดยให้ผู้ผลิตประมาณการการใช้จ่ายของตนเอง ซึ่งบางครอบครัวก็อาจไม่มีการใช้จ่ายในต้นทุนบางอย่างดังกล่าว เช่น อาจไม่มีการซ่อมแซมเครื่องจักรเลย หรือไม่ต้องซื้อเชื้อเพลิง (ฟืน) เนื่องจากหาได้ง่ายและมีพอเพียงเป็นต้น

จากข้อมูลในตารางที่ 23 ผู้ผลิตส่วนใหญ่จะใช้ต้นทุนแปรผันรวมเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4,001 - 5,000 บาท คือคิดเป็นจำนวนร้อยละ 26.7 ของผู้ให้สัมภาษณ์ ลำดับรองลงมาใช้ต้นทุนอยู่ระหว่าง 6,001-7,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20 ของผู้ให้สัมภาษณ์ ในระดับต้นทุน 9,001 - 10,000 บาท ซึ่งคิดว่าอยู่ในลำดับที่มีค่าใช้จ่ายสูงมีผู้ใช้จ่ายในระดับนี้ถึงร้อยละ 16.7 สำหรับผู้ผลิตที่เสียค่าใช้จ่ายสูงมาก ตั้งแต่ 10,001 - 12,000 บาท มีเพียงร้อยละ 3.3 และผู้ผลิตที่เสียต้นทุนแปรผันรวมเฉลี่ยในระดับต่ำขนาด 3,000 - 4,000 บาท มีร้อยละ 6.7 ของผู้ให้สัมภาษณ์

ตารางที่ 24 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามระดับราคาขึ้นสูงและขึ้นต่ำของข้าวแม่
ข้าวเหนียว

<u>ระดับราคาข้าวแม่ข้าวเหนียว</u>	<u>ร้อยละ</u>
ก. ระดับราคาขึ้นสูง	
67	3.3
70	13.3
75	12.0
80	61.5
85	3.3
90	3.3
100	<u>3.3</u>
รวม	100.0
ข. ระดับราคาขึ้นต่ำ	
60	70.1
65	10.0
70	16.6
75	<u>3.3</u>
รวม	100.0

ตารางที่ 25 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามระดับราคาขึ้นสูงและขึ้นต่ำของข้าวแม่
ธรรมดา

<u>ระดับราคาข้าวแม่ธรรมดา</u>	<u>ร้อยละ</u>
ก. ระดับราคาขึ้นสูง	
65	16.6
70	43.3
75	6.6
80	13.3
85	16.9
90	<u>3.3</u>
รวม	100.0
ข. ระดับราคาขึ้นต่ำ	
60	50.0
65	30.0
70	3.3
75	<u>16.7</u>
รวม	100.0

ตารางที่ 26 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามระดับราคาขึ้นสูงและขึ้นต่ำของข้าวแม่ข้าวหอมมะลิ

<u>ระดับราคาข้าวแม่ข้าวหอมมะลิ</u>	<u>ร้อยละ</u>
ก. <u>ระดับราคาขึ้นสูง</u>	
75	3.3
80	32.3
85	3.3
90	17.9
100	36.6
115	3.3
110	<u>3.3</u>
รวม	100.0
ข. <u>ระดับราคาขึ้นต่ำ</u>	
70	56.6
75	<u>43.4</u>
รวม	100.0

ตารางที่ 27 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามแนวโน้มการขายข้าว เม้าตามระยะเวลาการผลิต

	<u>ระยะเวลาที่ขายข้าวเม้า (เดือน)</u>	<u>ร้อยละ</u>
1.	<u>ระยะเวลาที่ขายข้าวเม้าในราคาขึ้นสูง</u>	
	ก. <u>ข้าวเม้าข้าวเหนียว</u>	
	สิงหาคม	31.3
	กันยายน	<u>68.7</u>
	รวม	100.0
	ข. <u>ข้าวเม้าข้าวธรรมดา</u>	
	ตุลาคม	17.0
	พฤศจิกายน	79.7
	ธันวาคม	<u>3.3</u>
	รวม	100.0
	ค. <u>ข้าวเม้าข้าวหอมมะลิ</u>	
	ตุลาคม	3.3
	พฤศจิกายน	83.7
	ธันวาคม	<u>13.0</u>
	รวม	100.0
2.	<u>ระยะเวลาที่ขายข้าวเม้าในราคาขึ้นต่ำ</u>	
	ก. <u>ข้าวเม้าข้าวเหนียว</u>	
	กันยายน	60.0
	ตุลาคม	<u>40.0</u>
	รวม	100.0
	ข. <u>ข้าวเม้าธรรมดา</u>	
	พฤศจิกายน	9.7
	ธันวาคม	86.7
	กุมภาพันธ์	<u>3.6</u>
	รวม	100.0

ตารางที่ 27 (ต่อ)

<u>ระยะเวลาที่ขายข้าวเม่า (เดือน)</u>	<u>ร้อยละ</u>
ค. ข้าวหอมมะลิ	
พฤศจิกายน	16.6
ธันวาคม	76.8
กุมภาพันธ์	6.6
รวม	100.0

เนื่องจากข้าวเม่าเป็นสินค้าที่ผลิตตามฤดูกาลและการซื้อขายขึ้นอยู่กับรสนิยมของผู้บริโภค เป็นส่วนใหญ่โดยเฉพาะข้าวเม่าที่นิยมผลิตในฤดูหนาวคือข้าวธรรมดาและข้าวหอมมะลิ จะขายได้ราคาสูงในช่วงที่มีอากาศหนาว จากข้อมูลในตารางที่ 24 ถึง 27 เป็นข้อมูลแสดงร้อยละของครัวเรือนตัวอย่าง จำแนกตามระดับราคาขั้นสูงและขั้นต่ำของข้าวเม่าแต่ละชนิดและแนวโน้มการขายตามฤดูกาลผลิตเป็นข้อมูลที่ได้ทำการสำรวจตั้งแต่เดือนตุลาคม 2526 ถึง ตุลาคม 2527 ปี 2526 เป็นปีที่อากาศหนาว พบว่าข้อมูลส่วนใหญ่ของระดับราคาข้าวเม่าในปีนั้นสูงมากในช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนธันวาคม จากตารางที่ 26 พบว่า ระดับราคาข้าวเม่าหอมมะลิขั้นสูง ถึงละ 100 บาท มีร้อยละ 36.6 ของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ขายได้และระดับราคาถึงละ 80 บาท มีร้อยละ 32.3 ของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ขายได้สำหรับราคาสูงถึงถึงละ 110 บาท มีผู้ขายในราคานี้เพียงร้อยละ 3.3 ของผู้ให้สัมภาษณ์และจากตารางที่ 27 แนวโน้มการขายในราคาขั้นสูงส่วนใหญ่อยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายนโดยพบว่าร้อยละ 83.7 ของผู้ให้สัมภาษณ์ขายได้ในเดือนพฤศจิกายน และในระดับราคาขั้นต่ำของข้าวเม่าหอมมะลิก็พบว่าระดับราคาถึงละ 70 และ 75 เป็นราคาที่ผู้ผลิตส่วนใหญ่ขายได้ คือมีร้อยละ 56.6 และ 43.4 ของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ขายได้ในราคานี้ และแม้แนวโน้มการขายได้มากกว่าสำหรับราคาขั้นต่ำอยู่ในเดือนธันวาคม คือคิดเป็นร้อยละ 76.8 ของผู้ให้สัมภาษณ์

สำหรับระดับราคาข้าวเม่าธรรมดา ก็เช่นเดียวกับข้าวหอมมะลิ แต่ระดับราคาขั้นสูงและระดับราคาขั้นต่ำจะอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าข้าวเม่าชนิดข้าวหอมมะลิประมาณถึงละ 10 บาท คือราคาขั้นต่ำของระดับราคาขั้นสูงของข้าวเม่าธรรมดาเป็น 65 บาท (ตารางที่ 25) ในขณะที่ราคาขั้นต่ำของระดับราคาขั้นสูงของข้าวเม่าหอมมะลิเป็น 75 บาท (ตารางที่ 26) และระดับราคาต่ำสุดของระดับราคาขั้นต่ำของข้าวเม่าธรรมดาก็ต่างจากราคาขั้นต่ำของข้าวเม่าหอมมะลิถึงละ 10 บาท เช่นเดียวกัน แนวโน้มการขายได้ราคาสูงอยู่ในช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคม ต่อจากนั้นระดับ

ราคาจะเริ่มลดลงสู่ระดับราคาขั้นต่ำ กล่าวคือพบว่าร้อยละ 79.7 ของผู้ให้สัมภาษณ์ขายได้ในเดือนพฤศจิกายน (ตารางที่ 27) สำหรับราคาขั้นต่ำจะเริ่มลดลงตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนจนถึงเดือนกุมภาพันธ์ มีผู้ผลิตส่วนใหญ่ร้อยละ 86.7 ขายได้ในเดือนธันวาคมเช่นเดียวกับข้าวแม่หอมมะลิ (ตารางที่ 27) ที่พบว่า ร้อยละ 76.8 ของผู้ให้สัมภาษณ์ขายข้าวแม่หอมมะลิได้ในเดือนธันวาคม

ข้าวแม่ข้าวเหนียวมีแนวโน้มการขายในราคาขั้นสูงเฉพาะช่วงเดือนสิงหาคมและกันยายนเท่านั้น (ตารางที่ 27) กล่าวคือ ร้อยละ 31.3 ของผู้ให้สัมภาษณ์ขายได้ในเดือนสิงหาคม ร้อยละ 68.7 ของผู้ให้สัมภาษณ์ขายได้ในเดือนกันยายนและมีแนวโน้มการขายในราคาขั้นต่ำ อยู่ในเดือนกันยายนร้อยละ 60 ของผู้ให้สัมภาษณ์ และเดือนธันวาคม ร้อยละ 40 ของผู้ให้สัมภาษณ์

เกี่ยวกับระดับราคาขายขั้นสูงพบว่าผู้ผลิตสามารถขายได้ในราคาถึงละ 80 บาท คิดเป็นร้อยละ 61.5 ของผู้ให้สัมภาษณ์ (ตารางที่ 24) สำหรับราคาขั้นต่ำขายได้ในราคาถึงละ 60 บาท คิดเป็นร้อยละ 70.1 ของผู้ให้สัมภาษณ์ มีเพียงร้อยละ 3.3 ที่สามารถขายได้ถึงละ 75 บาท ในระดับราคาขั้นต่ำซึ่งสูงกว่าระดับราคาขั้นต่ำของกลุ่มระดับราคาขั้นสูงถึง 10 บาท

ตารางที่ 28 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามต้นทุนการใช้จ่ายเกลือ

<u>จำนวนเงินที่ใช้ในการซื้อเกลือ (บาท)</u>	<u>ร้อยละ</u>
ต่ำกว่า - 100	3.3
101 - 200	23.3
201 - 300	53.4
301 - 400	20.0
รวม	100.0

ตารางที่ 29 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามต้นทุนการไต่พัน

<u>จำนวนเงินที่ใช้ในการไต่พัน (บาท)</u>	<u>ร้อยละ</u>
ต่ำกว่า - 1,000	10.0
1,001 - 2,000	20.0
2,001 - 3,000	30.0
3,001 - 4,000	10.0
4,001 - 5,000	20.0
5,001 - 6,000	0.0
6,001 - 7,000	10.0
รวม	100.0

ตารางที่ 30 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามต้นทุนการไต่ไร่ น้ำมันเชื้อเพลิง

<u>จำนวนเงินที่ใช้ในการไต่</u>	<u>ร้อยละ</u>
<u>น้ำมันเชื้อเพลิง (บาท)</u>	
ต่ำกว่า - 1,000	0.0
1,001 - 2,000	30.0
2,001 - 3,000	46.7
3,001 - 4,000	23.3
รวม	100.0

ตารางที่ 31 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามต้นทุนในการซ่อมแซมเครื่องจักร

<u>จำนวนเงินที่ใช้ในการ</u> <u>ซ่อมแซมเครื่องจักร (บาท)</u>	<u>ร้อยละ</u>
ต่ำกว่า - 1,000	56.7
1,001 - 2,000	33.3
2,001 - 3,000	6.7
3,001 - 4,000	3.3
รวม	100.0

ข้อมูลในตารางที่ 28 ถึง 31 เป็นการแสดงการจำแนกครัวเรือนตัวอย่างเป็นร้อยละตามต้นทุนแปรผันแต่ละชนิด ต้นทุนเหล่านี้เป็นส่วนประกอบทั้งหมดของต้นทุนผันแปร ในการผลิตข้าวเม่า ยกเว้นต้นทุนข้าวเปลือก การจำแนกต้นทุนแปรผันแต่ละชนิดในรายละเอียดเช่นนี้ช่วยให้เห็นภาพว่าผู้ผลิตต้องใช้จ่ายอย่างไรในการผลิตข้าวเม่า โดยจะพบว่าผู้ผลิตส่วนใหญ่ใช้เงินลงทุนในการซื้อเกลือระหว่าง 201-300 บาท มากถึงร้อยละ 53.4 ของผู้ให้สัมภาษณ์ รองลงมาใช้เงินอยู่ระหว่าง 301-400 บาท คิดเป็นร้อยละ 20 ของผู้ให้สัมภาษณ์ และต่ำกว่า 100 บาท มีน้อยที่สุดคือเป็นร้อยละ 3.3 การที่ผู้ผลิตใช้ต้นทุนในส่วนนี้แตกต่างกันมากพอจะสรุปได้ว่าขึ้นอยู่กับว่าแต่ละครอบครัว มีการผลิตมากน้อยแค่ไหนถ้ามีการผลิตข้าวเม่าในฤดูกาลนั้นมาก ค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ก็สูงตามไปด้วย

ในการจ่ายเงินเพื่อซื้อวัตถุดิบที่เป็นเชื้อเพลิง (ฟืน) ผู้ผลิตส่วนใหญ่ใช้เงินอยู่ในระหว่าง 2,001 - 3,000 บาท โดยคิดเป็นร้อยละ 30 สำหรับผู้ใช้เงินในระดับ 1,001-2,000บาท และ ระดับ 4,001-5,000 บาท มีผู้ใช้จ่ายในส่วนนี้คิดเป็นร้อยละ 20 เท่ากัน โดยที่ระดับต่ำกว่า 1,000 บาท และระดับ 6,001-7,000 บาท ซึ่งเป็นช่วงการใช้เงินต่ำสุดและสูงที่สุดสำหรับการซื้อฟืน มีผู้ใช้จ่ายในจำนวนนี้เพียงร้อยละ 10 ของผู้ให้สัมภาษณ์

การใช้ฟืนจะใช้ในส่วนการผลิตเฉพาะการคั่วข้าวเปลือก สำหรับการคั่วข้าวเปลือกในจังหวัดราชบุรี ก็ใช้ฟืนเช่นเดียวกับในจังหวัดสุพรรณบุรี แต่ต้นทุนในส่วนนี้ผู้ลงทุนให้จะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้โดยคิดหักออกจากรายได้ที่ได้จากการขายผลผลิต ผู้สัมภาษณ์ไม่อาจให้ข้อมูล

ในส่วนนี้โดยแน่นอนได้ สำหรับผู้ผลิตในจังหวัดสระบุรีไม่ยอมมาใช้ไม้เป็นเชื้อเพลิงในการคั่วข้าวเปลือก แต่จะใช้แกลบจากการคั่วข้าวตอก และขังข้าวโพดซึ่งมีราคาถูกกว่าไม้

จากตารางที่ 30 เป็นการจำแนกเป็นร้อยละของการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องจักรที่ใช้จุดไฟทั่วโลกต่าง ๆ ทำการผลิตได้ เครื่องยนต์ที่ใช้ในหมู่บ้านตอนกลางเป็นเครื่องยนต์จุดระเบิดวอดน้ำ หรือเครื่องปั่นไฟฟ้าและใช้น้ำมันโซล่าเป็นเชื้อเพลิง จากการสัมภาษณ์ร้อยละ 46.7 ของผู้ให้สัมภาษณ์ใช้จ่ายต้นทุนในส่วนนี้เป็นเงินระหว่าง 2,001 - 3,000 บาท ร้อยละ 30.0 ของผู้ให้สัมภาษณ์ใช้จ่ายเงินอยู่ในระดับ 1,001 - 2,000 บาท ร้อยละ 23.3 ใช้จ่ายเงินในระดับช่วง 3,001 - 4,000 บาท โดยไม่มีผู้จ่ายเงินในส่วนนี้ต่ำกว่า 1,001 บาทเลย สำหรับการใช้อีเชื้อเพลิงในส่วนนี้ในการผลิตของจังหวัดราชบุรีและสระบุรีจะจ่ายเป็นค่ากระแสไฟฟ้าต่อเดือน เนื่องจากใช้มอเตอร์ไฟฟ้าแทนเครื่องยนต์จุดระเบิดวอดน้ำ จากการสัมภาษณ์เฉลี่ยค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกระแสไฟฟ้าเดือนละประมาณ 400-500 บาท สำหรับการผลิตในจังหวัดสระบุรี และ 800 - 1,000 บาท สำหรับการผลิตในจังหวัดราชบุรี

จากตารางที่ 31 เป็นการแสดงข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมเครื่องจักรที่อาจชำรุดในระหว่างการใช้จ่าย หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร พบว่าผู้ผลิตส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีการใช้จ่ายในส่วนนี้มากนัก กล่าวคือ มีเพียงร้อยละ 3.3 ที่เสียค่าซ่อมแซมเป็นเงิน 3,001 - 4,000 บาท ส่วนใหญ่ผู้ผลิตจะเสียค่าซ่อมแซมเป็นเงินต่ำกว่า 1,000 บาทคือ คิดเป็นร้อยละ 56.7 ของผู้ให้สัมภาษณ์

4. ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดข้าวเม่าและตลาดข้าวเปลือก

ในการศึกษาและสำรวจข้อมูลในด้านการตลาดข้าวเม่าและตลาดข้าวเปลือกมีข้อจำกัดในด้านเวลาของการวิจัยและด้านงบประมาณที่จะต้องใช้จ่ายเพื่อการวิจัยเป็นอันมาก กล่าวคือนอกจากจะสอบถามผู้ผลิตในด้านระดับราคาที่ทำการซื้อขายผลผลิตและวัตถุดิบแล้ว ยังต้องทำการสัมภาษณ์พ่อค้าคนกลางที่เข้ามาซื้อผลผลิตในหมู่บ้านด้วย และเนื่องจากพ่อค้าคนกลางที่เข้ามาซื้อมีหลายประเภท เช่น พ่อค้าที่เข้ามาซื้อเฉพาะข้าวเม่าอย่างเดียว พ่อค้าที่เข้ามาซื้อข้าวเม่าและนำข้าวเปลือกมาขายด้วย และพ่อค้าที่นำข้าวเปลือกมาขายอย่างเดียว ไม่รับซื้อข้าวเม่า นอกจากนั้น ยังไม่อาจทำการนัดหมายพ่อค้าประเภทต่าง ๆ เหล่านี้ได้โดยเฉพาะการสัมภาษณ์ข้อมูลในจังหวัดราชบุรี และจังหวัดสระบุรีซึ่งต้องอาศัยการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับตลาดข้าวเม่าและตลาดข้าวเปลือกจากเจ้าของโรงงานซึ่งประจำอยู่ในท้องที่ที่ทำการผลิต จาก

ข้อจำกัดต่าง ๆ ดังกล่าว สำหรับการสำรวจข้อมูลทางด้านการตลาดจึงต้องเลือกใช้วิธีเลือกข้อมูลตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยได้กำหนดจำนวนตัวอย่างที่จะทำการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. หมู่บ้านตอนกลาง ได้ทำการสัมภาษณ์พ่อค้าคนกลางที่เข้ามารับซื้อข้าวแม่ในหมู่บ้าน จำนวน 4 ราย โดยให้ 2 รายเป็นพ่อค้าที่เข้ามารับซื้อข้าวแม่แต่เพียงอย่างเดียว อีก 2 ราย เป็นพ่อค้านำข้าวเปลือกเข้ามาขายและรับซื้อข้าวแม่ไปจำหน่ายด้วย
 2. หมู่บ้านในตำบลบ้านไร่ขาวเหนือ ได้ทำการสัมภาษณ์เจ้าของโรงงานผลิตข้าวแม่และข้าวตอก จำนวน 1 ราย ซึ่งเป็นผู้ลงทุนทำการผลิตอยู่ในหมู่บ้านนั้น และเป็นผู้ออกทุนให้ลูกครก^{2/} ในการผลิตข้าวแม่ด้วย
 3. หมู่บ้านในตำบลบ้านยาง ได้ทำการสัมภาษณ์เจ้าของโรงงานผลิตข้าวพองและข้าวตอกจำนวน 1 ราย โดยเป็นโรงงานที่ตั้งอยู่ในท้องที่ที่ทำการผลิตข้าวแม่
- อย่างไรก็ตาม ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ก็ได้มุ่งเน้นให้ข้อมูลที่ได้จากแหล่งผลิตในหมู่บ้านตอนกลางเป็นหลักในการพิจารณา โดยให้ข้อมูลที่ได้จากจังหวัดราชบุรี และจังหวัดสระบุรีเป็นส่วนประกอบของการวิเคราะห์ ทั้งนี้เพื่อให้การขยายแนวความคิดและการเปรียบเทียบเป็นไปได้อย่างขึ้น ซึ่งอาจจะแยกข้อมูลจากการสำรวจได้ดังนี้

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของการผลิตและการตลาดข้าวแม่

ข้อมูลในส่วนนี้เกี่ยวข้องกับผู้ผลิตในหมู่บ้านตอนกลางโดยตรงดังนี้

^{2/} ลูกครก หมายถึงผู้ผลิตซึ่งเป็นชาวบ้านที่รับจ้างผลิตข้าวแม่ให้แก่นายทุนคนใดคนหนึ่งที่ลงทุนวัตถุดิบให้.

ตารางที่ 32 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามประเภทการผลิต

<u>ที่มาของประเภทการผลิต</u>	<u>ร้อยละ</u>
บรรพบุรุษ	26.6
เพื่อนบ้าน	66.6
เจ้าหน้าที่แนะนำ	0.0
คิดประดิษฐ์ด้วยตนเอง	6.6
อื่น ๆ	0.2
รวม	100.0

ประเภทการผลิตในครัวเรือนตัวอย่างในที่นี่ หมายถึงการเรียนรู้วิธีการผลิตและขั้นตอนในการติดตั้งเครื่องมือเครื่องจักรอุปกรณ์การผลิต จากข้อมูลการสำรวจในตารางที่ 32 พบว่าผู้ผลิตจะทำตามเพื่อนบ้านเป็นส่วนใหญ่คือ คิดเป็นร้อยละ 66.6 มีเพียงร้อยละ 26.6 ที่ระบุว่าทำตามบรรพบุรุษ และมีเพียงร้อยละ 6.6 ที่คิดค้นวิธีการผลิตด้วยตนเองไม่ได้เลียนแบบจากเพื่อนบ้านหรือไม่ได้ทำตามบรรพบุรุษ สำหรับในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของทางราชการ เช่น เจ้าหน้าที่จากกรมส่งเสริมการเกษตรไม่มีเลย แสดงให้เห็นว่าการผลิตข้าวเม่าเป็นวิธีการที่ชาวชนบททำกันมานานแล้วด้วยตนเอง และทางราชการก็ยังไม่มีความพยายามเข้าไปสนับสนุนและส่งเสริม

ตารางที่ 33 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่เริ่มทำการผลิตถึงปัจจุบัน

<u>ระยะเวลา (พ.ศ.)</u>	<u>ร้อยละ</u>
2507 - 2519	73.3
2520 - ปัจจุบัน	26.7
รวม	100.0

จากข้อมูลที่ได้จากการสำรวจได้นำมาแบ่งช่วงของเวลาออกเป็น 2 ระยะเพื่อให้สะดวกในการศึกษาข้อมูล คือช่วงก่อนปี 2507 ถึงปี 2519 และช่วงปี 2520 จนถึงปัจจุบัน (2527)

พบว่าผู้ผลิตร้อยละ 73.3 เคยเริ่มทำการผลิตมาแล้วก่อนปี 2519 สำหรับผู้ผลิตที่เริ่มผลิตตั้งแต่ปี 2520 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มมีไฟฟ้าใช้ในหมู่บ้านจนถึงปัจจุบันมีเพียงร้อยละ 26.7 แสดงให้เห็นว่าการผลิตข้าวเม่าได้พัฒนาตัวเองมานานแล้วประมาณ 20 กว่าปี

ตารางที่ 34 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามสาเหตุที่ทำการผลิตข้าวเม่าเพื่อจำหน่าย

สาเหตุ*	ร้อยละ
ให้รายได้ดี	60.0
เจ้าหน้าที่แนะนำ	0.0
ทำตามเพื่อนบ้าน	3.3
มีเวลาว่างมาก	56.6
ช่วยลดภาระหนี้สิน	6.6

*ครัวเรือนตัวอย่างหนึ่ง ๆ อาจระบุสาเหตุมากกว่า 1 สาเหตุ

การสอบถามสาเหตุหรือเหตุผลที่ครัวเรือนตัวอย่างทำการผลิตข้าวเม่าหรือจำหน่ายเพื่อหารายได้มาของการผลิตข้าวเม่าให้เป็นอุตสาหกรรมครัวเรือน จากตารางที่ 34 พบว่า สาเหตุที่ผู้ผลิตต้องผลิตข้าวเม่าเพื่อจำหน่ายร้อยละ 60 บอกว่าเป็นอาชีพที่ให้รายได้ดี และร้อยละ 56.6 บอกว่า เป็นเพราะมีเวลาว่างมาก ซึ่งในจำนวนผู้ที่ระบุว่าผลิตเพราะเพื่อให้มีรายได้และเป็นเพราะมีเวลาว่างมากนี้มีผู้ระบุทั้งสองกรณีด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ผลิตส่วนใหญ่ต้องการมีรายได้เพิ่มในขณะที่มีการว่างงานนอกฤดูกาลเก็บเกี่ยว มีเพียงร้อยละ 6.6 เท่านั้นที่ระบุว่าการผลิตข้าวเม่าเป็นการช่วยลดภาระหนี้สิน ซึ่งจากข้อมูลในตารางที่ 10 ระบุว่าผู้ให้สัมภาษณ์ร้อยละ 97.7 มีภาระหนี้สิน ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่ามีผู้เห็นด้วยว่า การผลิตข้าวเม่าจะช่วยบรรเทาภาระหนี้สินเท่านั้น การที่จะช่วยลดเปลี่ยนหนี้สินทั้งหมดเป็นเรื่องที่เป็นความสำคัญรองลงมา

ตารางที่ 35 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามประมาณการใช้ข้าวเปลือกในปีการผลิต
2526/2527

<u>ประมาณข้าวเปลือกที่ใช้ (เกวียน)</u>	<u>ร้อยละ</u>
ก. ข้าวเหนียว	
1 - 5	84.9
6 - 10	15.1
รวม	100.0
ข. ข้าวธรรมดา	
1 - 5	70.4
6 - 10	22.3
11 - 15	7.3
รวม	100.0
ค. ข้าวหอมมะลิ	
1 - 5	50.0
6 - 10	33.3
11 - 15	6.7
16 - 20	6.7
21 - 25	0.0
26 - 30	3.3
รวม	100.0

เนื่องจากการผลิตข้าวเม่าในจังหวัดสุพรรณบุรีจะทำการผลิตทั้ง 2 ฤดูกาลผลิตคือฤดูสารทและฤดูหนาว ฉะนั้น ข้าวเปลือกที่ใช้ในการผลิตจะมีทั้งข้าวเปลือกเหนียว ข้าวเจ้า และข้าวหอมมะลิ สำหรับการผลิตในราชบุรี และสระบุรี ผลิตเฉพาะฤดูสารทเป็นส่วนใหญ่ซึ่งมีข้อมูลการใช้ข้าวเปลือกเฉพาะข้าวเหนียว

จากตารางที่ 35 เป็นการแสดงประมาณข้าวเปลือกที่ครัวเรือนตัวอย่างใช้ในการผลิตข้าวเม่าเฉพาะปีการผลิต 2526/2527 โดยแบ่งช่วงการใช้ข้าวเปลือกเป็นจำนวนช่วงละ 5 เกวียน

เพื่อสะดวกในการคัดข้อมูล

จากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตพบว่าในการใช้ข้าวเปลือกเหนียวสำหรับการผลิตในหมู่บ้านตอนกลาง ร้อยละ 84.9 ของผู้ให้สัมภาษณ์ใช้ข้าวเปลือกเหนียวในช่วง 1 ถึง 5 เกวียน สำหรับช่วง 6-10 เกวียนมีเพียงร้อยละ 15.1 ของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งเห็นได้ว่าส่วนใหญ่ไม่นิยมผลิตข้าวเม่าข้าวเหนียวกันมากนัก ส่วนใหญ่แล้วการผลิตข้าวเม่าข้าวเหนียวเราจะนิยมทำกันมากในจังหวัดชลบุรี และจังหวัดสระบุรี

การใช้ข้าวเปลือกเจ้าธรรมดา เนื่องจากข้าวเม่าที่ผลิตจากข้าวเปลือกเจ้าชนิดธรรมดา มีราคาไม่สู้จะดีนัก เนื่องจากไม่เป็นที่นิยมของตลาด ราคาข้าวเม่าชนิดนี้ก็จะต่ำกว่าข้าวเม่าหอมมะลิ ซึ่งพบว่าร้อยละ 70.4 ของผู้ให้สัมภาษณ์จะใช้ข้าวเปลือกเจ้าธรรมดาในการผลิตระหว่าง 1-5 เกวียน ร้อยละ 22.3 ใช้ข้าวเหนียวเจ้าชนิดธรรมดา ระหว่าง 6-10 เกวียน และมีร้อยละ 7.3 ที่ใช้ข้าวเปลือกเจ้าระหว่าง 11-15 เกวียน

การใช้ข้าวเปลือกหอมมะลิ เนื่องจากข้าวเปลือกหอมมะลิเมื่อนำมาผลิตเป็นข้าวเม่าแล้ว มีรสชาติดีหอมกรอบและอร่อยกว่าข้าวเม่าที่ทำจากข้าวชนิดอื่น ๆ ซึ่งเป็นที่นิยมของตลาดและขายได้ในราคาที่สูงกว่าข้าวเม่าชนิดอื่น ๆ ผู้ผลิตนิยมทำการผลิต ซึ่งพบว่าข้อมูลในการใช้ข้าวเปลือกหอมมะลิในการผลิตจะกระจายไปอยู่ในกลุ่มที่ใช้ข้าวเปลือกจำนวนสูงมากขึ้น กล่าวคือ ร้อยละ 50 ของผู้ให้สัมภาษณ์ใช้ข้าวหอมมะลิตั้งแต่ระหว่าง 1-5 เกวียน ร้อยละ 33.3 ใช้ข้าวหอมมะลิระหว่าง 6-10 เกวียน และช่วงการใช้ข้าวเปลือกหอมมะลิระหว่าง 11-15 เกวียน และ 16-10 เกวียน มีร้อยละ 6.7 เท่ากัน และในบรรดาผู้ที่ให้สัมภาษณ์ว่ามีผู้ใช้ข้าวเปลือกหอมมะลิสูงที่สุดถึง 30 เกวียนด้วย โดยพบว่าช่วงการใช้ข้าวเปลือกหอมมะลิระดับ 26-30 เกวียนมีร้อยละ 3.3 ของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด

ตารางที่ 36 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามประเภทของบุคคลที่ผู้ผลิตขายข้าวเม่าได้

<u>ประเภทของบุคคลที่ขายข้าวเม่าให้*</u>	<u>ร้อยละ</u>
พ่อค้าที่เข้ามาซื้อข้าวเม่าในหมู่บ้าน	36.6
พ่อค้าที่เป็นคนในหมู่บ้าน	36.6
พ่อค้าในตลาดจังหวัดสุพรรณบุรี	40.0
พ่อค้าข้าวเปลือก	0.0
อื่น ๆ	3.3

*ครัวเรือนตัวอย่างหนึ่ง ๆ อาจขายข้าวเม่าให้แก่บุคคลมากกว่า 1 ประเภท

ข้อมูลในตารางที่ 36 เป็นการจำแนกประเภทของบุคคลที่ผู้ผลิตขายข้าวเม่าให้เพื่อให้ทราบลักษณะของการติดต่อซื้อขาย และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการผลิตของหมู่บ้าน ซึ่งพบว่าเมื่อผู้ผลิตผลิตสินค้าได้แล้ว จะขายผลผลิตให้พ่อค้าคนกลางที่เข้ามารับซื้อในหมู่บ้าน (รวมทั้งพ่อค้าเอง) คิดเป็นร้อยละ 36.6 ของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งคิดเป็นร้อยละที่เท่ากับการขายสินค้าให้กับพ่อค้าที่เป็นคนในหมู่บ้าน และมีการขายให้กับพ่อค้าในตลาดจังหวัดสุพรรณบุรีถึงร้อยละ 40.0 ของผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งมากกว่าการขายให้กับพ่อค้าประเภทอื่น ทั้งนี้อาจจะเป็นไปได้ว่าในวงกฏการผลิตผู้ผลิตอาจจำเป็นต้องนำสินค้าไปขายด้วยตนเองในตลาดจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อให้การหมุนเวียนรายได้คล่องตัวขึ้น

ตารางที่ 37 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างต่างจำแนกตามวิธีการจำหน่ายข้าวเม่า

<u>วิธีการจำหน่าย</u>	<u>ร้อยละ</u>
นำไปขายด้วยตัวเองที่ตลาด	33.3
จำหน่ายให้พ่อค้าที่มารับซื้อที่แหล่งผลิต	62.6
แลกเปลี่ยนข้าวเม่ากับการซื้อข้าวเปลือก	0.0
อื่น ๆ	4.1
รวม	100.0

ตารางที่ 38 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามการใช้จ่ายยานพาหนะเพื่อนำสินค้าไปจำหน่ายด้วยตนเอง

<u>ประเภทของยานพาหนะ</u>	<u>ร้อยละ</u>
รถจักรยานยนต์	63.3
รถจักรยานถีบ 2 ล้อ	33.3
รถปิ๊กอัพ	0.0
รถรับจ้าง	0.0
อื่น ๆ	3.4
รวม	100.0

จากตารางที่ 37 เป็นการจำแนกข้อมูลของครัวเรือนตัวอย่างตามวิธีการจำหน่ายข้าวเม่า พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ผลิตจะจำหน่ายสินค้าให้กับพ่อค้าที่เหมารับซื้อยังแหล่งผลิตคิดเป็นร้อยละ 62.6 ของผู้ให้สัมภาษณ์ มีการนำไปขายด้วยตนเอง ร้อยละ 33.3 ของผู้ให้สัมภาษณ์ ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนข้าวเม่ากับการซื้อข้าวเปลือกเลย

และเพื่อให้ทราบถึงความสะดวกสบายในการซื้อขายสินค้าของผู้ผลิต ข้อมูลในตารางที่ 38 จึงเป็นการจำแนกการใช้ยานพาหนะของผู้ผลิตเมื่อมีการนำสินค้าไปขายด้วยตนเอง โดยจะพบว่า ร้อยละ 63.3 ของผู้ให้สัมภาษณ์นำสินค้าไปขายโดยใช้รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 33.3 นำไปขายโดยใช้รถจักรยาน 2 ล้อ ไม่มีการใช้รถยนต์ เช่น รถปิคอัพ หรือรถรับจ้างเลย แสดงให้เห็นว่าสภาพการขนส่งสินค้าโดยทั่วไปค่อนข้างจะไม่สะดวกเท่าใดนัก

ตารางที่ 39 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามวิธีการกำหนดราคาซื้อขายข้าวเม่า

<u>วิธีการซื้อขาย</u>	<u>ร้อยละ</u>
ขายตามราคาตลาด	3.3
พ่อค้าที่มาซื้อกำหนดราคา	80.0
ผู้ผลิตกำหนดราคา	3.3
อื่น ๆ	13.4
รวม	100.0

ข้อมูลในตารางที่ 39 บอกให้ทราบถึงลักษณะการต่อรองซื้อขายสินค้าว่าผู้ผลิตหรือผู้ซื้อเป็นผู้กำหนดราคา ซึ่งพบว่า ร้อยละ 80 ของผู้ให้สัมภาษณ์ระบุว่า พ่อค้าที่เข้ามารับซื้อสินค้าในหมู่บ้านเป็นผู้กำหนดราคาให้ร้อยละ 3.3 ที่ระบุว่าขายตามราคาในท้องตลาด และในส่วนที่ผู้ผลิตกำหนดราคาขายเองมีเพียงร้อยละ 3.3 เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ข้อมูลในส่วนนี้ยังมีผู้ไม่ตอบและข้อมูลขาดหายไปเป็นร้อยละ 13.4

ตารางที่ 40 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามความรู้เกี่ยวกับตลาดก่อนการตกลงซื้อขาย

<u>รายการ</u>	<u>ร้อยละ</u>
ทราบราคาซื้อขายผลผลิต	10.0
ไม่ทราบราคาซื้อขายมาก่อน	56.7
ไม่ตอบ	<u>33.3</u>
รวม	100.0

ตารางที่ 41 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามลักษณะของระดับราคาซื้อขายจริง

<u>ลักษณะระดับราคาซื้อขาย</u>	<u>ร้อยละ</u>
สูงกว่าที่ทราบ	23.3
เท่ากับที่ทราบ	6.7
ต่ำกว่าที่ทราบ	0.0
ไม่ตอบ	<u>70.0</u>
รวม	100.0

จากตารางที่ 40 และ 41 ในการซื้อขายผลผลิตร้อยละ 56.7 ของผู้ให้สัมภาษณ์จะระบุ
ว่า ไม่ทราบราคาซื้อขายมาก่อน มีเพียงร้อยละ 10 มีที่บอกว่าทราบราคาซื้อขาย ในประเภทที่
ทราบราคาซื้อขาย ร้อยละ 23.3 บอกว่าได้ราคาสูงกว่าราคาในท้องตลาด และร้อยละ 6.7
บอกว่าได้ราคาเท่ากับราคาในท้องตลาด และข้อมูลในส่วนที่ไม่มีคำตอบมากถึงร้อยละ 70 อาจ
เป็นไปได้ว่าผู้ผลิตผลผลิตแล้วขาย และยอมรับราคาในขณะนั้น โดยไม่คำนึงถึงว่าราคาที่ได้อาจเป็น
เท่าใดเพราะผลผลิตแล้วจะขายสินค้าได้หมดตลอดเวลาในช่วงที่ราคาสินค้ายังสูงตามฤดูกาลผลิต

ตารางที่ 42 ร้อยละของครัวเรือนตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นว่าการผลิตข้าวแม่ให้รายได้พอเลี้ยงชีพตลอดปีหรือไม่

รายการ	ร้อยละ
พอ	6.6
ไม่พอ	0.0
ไม่แน่ใจ	16.6
ไม่ทราบ	56.8
ไม่ตอบ	20.0
รวม	100.0

ในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพผลิตข้าวแม่อย่างถาวรต่อไป ผู้ให้สัมภาษณ์ร้อยละ 16.6 ตอบว่าไม่แน่ใจว่าการประกอบอาชีพนี้จะให้รายได้ที่พอเลี้ยงชีพตลอดปีหรือไม่ มีร้อยละ 56.8 ที่ตอบว่าไม่ทราบ และร้อยละ 20 ที่ไม่ตอบ มีเพียงร้อยละ 6.6 ของผู้ใช้สัมภาษณ์ที่ตอบว่าจะมีรายได้จากอาชีพนี้พอเลี้ยงชีพตลอดปี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่แล้วผู้ผลิตยังไม่แน่ใจในอนาคตของอาชีพนี้ว่าจะให้รายได้ที่แน่นอนตลอดไป

อนึ่ง เนื่องจากการผลิตในจังหวัดราชบุรีและสระบุรีเป็นการผลิตแบบรับจ้างการลอบถามความคิดเห็นในลุ่มนี้ผู้ผลิตในลุ่มทั้งสองที่ตั้งกล่าวตอบคล้ายคลึงกันว่า เป็นอาชีพที่ให้รายได้ที่พอยังชีพโดยไม่ต้องไปรับจ้างทำงานชนิดอื่น ๆ เท่านั้น

ตารางที่ 43 แสดงค่าตอบแทนเฉลี่ยเป็นรายวันและรายชั่วโมงของผู้ประกอบอาชีพอื่น ๆ เปรียบเทียบกับผู้ประกอบอาชีพการผลิตข้าวแม่

อาชีพ	ค่าตอบแทนต่อวัน	ค่าตอบแทนต่อชั่วโมง
1. ย่างไม้	100	13.75
2. รับจ้างทั่วไป	35	4.37
3. ผลิตข้าวแม่	320.4	32.04

เพื่อให้ทราบความสำคัญของอาชีพการผลิตข้าวเม่าเมื่อเปรียบเทียบกับการประกอบอาชีพอื่น ๆ ได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพอื่น ๆ ในหมู่บ้านตอนกลาง เช่น ช่างไม้ และผู้รับจ้างทั่วไป เช่น รับจ้าง ทานา เกียวข้าว นวดข้าว (รีดข้าว) ด้วยเพื่อให้เห็นข้อแตกต่างของค่าตอบแทนที่เปรียบเทียบตามจำนวนชั่วโมงทำงาน ซึ่งจากข้อมูลในตารางที่ 43 พบว่า อาชีพ การผลิตข้าวเม่าให้ผลตอบแทนเฉลี่ยรายชั่วโมงมากที่สุดถึงชั่วโมงละ 32.04 บาท ในขณะที่อาชีพที่เป็นแรงงานฝีมือได้ค่าตอบแทนเฉลี่ยชั่วโมงละ 13.75 บาท และอาชีพรับจ้างได้รับค่าตอบแทนเฉลี่ยน้อยที่สุดชั่วโมงละ 4.37 บาท